

REVISTA ORĂŞTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se inapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic
în Orăştie (Szászváros).

In unire e tărie.

Organisarea noastră economică este un fapt împlinit. Toate ziarele române dela noi au luat cu multă căldură la cunoștință vestea despre înființarea reuniunii noastre de agricultură. Lumea aşteaptă acum dela noi o activitate întinsă, ca să producem roade în direcția în care voim a apuca. Si cu ajutorul lui D-zeu și cu o bună-intellegere între noi înșine, nădăduim a duce la bună isbândă cauza, căreia i-am ridicat un steag aici în Orăştie. Bărbați destoinici, fruntași luminati avem din belșug în acest oraș, tot oameni angajați deja și în luptele noastre politice și în cele bisericesti. Ear' dacă în jurul lor se vor strînge rîndurile puternice ale țărâniei noastre iubite, cetate vom face aici, cetate măreață și oțelită împotriva vrășmașilor. Știe doar ori-cine, că economia este temeiul cetății noastre naționale.

Dar' nu despre reușita și viitorul organizației noastre făptuite voim să vorbim; nu, căci aceste sunt asigurate pe deplin prin caracterul și poziția bărbaților cari o vor conduce. Ci, plecând dela cele săvârșite acum de noi, voim a vedea, ce se face în celelalte părți ale poporului nostru de-opotrivă năpăstuit în această feară.

A fost odată un timp, — nu e mult de-atunci și totuși ne pare ca o dulce poveste, — când Sibiul era leaganul tuturor acțiunilor, isvorul din care porneau riuri-riuri ca să se reverse peste câmpia românilor.

Aveam atunci la Sibiul un număr de bărbați, atleți ai gândirei și ai cinstei omenești. Îi intrunise la un loc spiritul mareului Șaguna. Șaguna le era programul lor. Ideile și visurile lui voiau să împlinească, ca neamul să-l ridice la mărire dorită de densus.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“

ALELUIAI

Se 'ntunecă cerul și 'nghiață pămîntul
Si clipele mor împetrite,
Pădurile negre se luptă cu vîntul
In foșnul frunzelor reci risipite,
Pe când în șiraguri trec pasări zorite
Trec corbii cîntând aleluia!

Armatelor firii în luptă se 'ncaer
Si cad la pămînt obosite
Se 'nalță din codru sîlbatic in aer
Al brazilar plânset și vaer
In vîntul ce sună-aleluia!

Pădurea prin ploaie se 'ntinde jilavă
Scheletele-izac pretutindeni,
Vulturul se 'nalță din cuiburi în slavă
Tipând ca o feară bolnavă.
Ear' apele cîntă în ropot de grindenii
Prin vîi și pe rîpi — aleluia!

Spre ziuă cad fluturi ușori de ninsoare
In giulgi nesfîrșit.
Si soarele 'ncremene de stâncă însipit
Iși varsă oceanul de sângie și moare
Si liniștea cade, și ziuă se stinge
Ear' noaptea adîncă, adînc se resfrângă
In sufletul nostru percut, adormit,
De același etern Aleluia!

(C. lit.)

G. Silvan.

Vitejii basmelor românești.

In graiul poporului românesc găsim atâta și atâta mărgăritare, din cari capetele dibace ar putea înjgheba opere prețioase, cu menirea de a pune înaintea ochilor necredincioși viața lăuntrică și trumsețea gândirii acestui neam. Si nu-i greu a-i cunoaște fizica din comorile lui de vederi și cugetări, fie ele păstrate din graiul în graiul, din cele mai vechi timpuri, fie plăsmuite de închipuirea și gândirea generațiunilor mai noiue în scurgerea vremii.

Așa, cine n-ar vedea în Feță-frumoșii noștri, în starea lor măreață și totdeauna nobilă, chipul și blândețea unor fii merituoși ai românilor din timpuri legendare?

Cine n-ar recunoaște în Ileana Consinzeana, tipul frumuseții închipuite, ori în Mina Haiduceasa pe cel al curagiului și bărbației fizice de Român din timpuri când trebuiau ca singure cu cuțitul și flinta să-și apere cinstea feciorească la care tineau ca și la viață...

Un Făt-frumos, de pildă, nu e o persoană care să fi trăit cândva, ci e voinicul-frumos pe care-l reprezintă în închipuirea sa Români ca ideal, ca chipul perfect al vredniciei, al nobleței și curagiului fără seamă; căruia

Astfel era atunci Sibiul. Si poporul român privea cu mândrie la el. Si poporul român se adăpa zilnic din el. Sfaturi practice, idei de înșuflețire națională și falnicele acțiuni de-acolo delă acei bărbați porneau. Si așa se și cuvenia, căci ori-ce popor trebuie să aibă un centru, spre care trebuie să privească în toate timpurile și deja de pe la începutul acestui veac de centrul fusese ales Sibiul.

Dar' timpul de care am vorbit a trecut. Apostolii lui Șaguna s-au risipit. Unii dintre dinșii dorm somnul cel vecinic, de pildă bătrânul Bechitz și deșteptul Dr. Brote, alții s-au retras machiniți de chiar faptele creaturilor lor și numai puțini mai stau la brazdă și aceștia sunt cei dela »Reuniunea agricolă« de-acolo.

Si în locul lor? Niște oameni neputincioși, cari au distrus toate cele ce s-au zidit înainte.

Resultatele unei munci grele și înțelepte de atâția ani ei le-au sfîrmat. Organizația noastră politică din vina lor am perdut-o. Reputația cea mare a luptei noastre naționale de ei s'a terfilit. Legăturile dintre popor și fruntași, bizuința poporului în conducătorii săi firești prin dinșii s'a nimicit. Avântul nostru, înaltele noastre sentimente, curagiul și încrederea noastră în viitor tot prin dinșii s'a înăbusit.

Si în schimb ce-au zidit ei de când s-au retras adeverății nostri conducători la anul 1895?

Căutați mai întâi pe terenul economic, unde cei retrași erau atât de puternici și nu veți găsi nici un fapt datorit lor. Nici un fapt!

Căutați pe terenul literar și earăși veți vedea că în loc de literatură, «autorisații» fac mărgălitură de hârtie.

Căutați pe terenul politic și nu veți găsi nici umbră de fapte, nici cea mai palidă umbră de fapte!

Nimic, nimic, căci firea lor este pornită numai spre distrugere, spre negarea faptelor altora, spre adurmecare și suspicioană. Crearea sau zidirea nu este în firea nici în puțină lor!

Si încă ceva: cetiți «Tribuna» de acum, acest bucin al distrugătorilor. Față de vechiul organ național ea este ca un om decăzut față de unul cu caracter firm și cinstit. E o potaie ce latră-latră, însără la vorbe-vorbe și nici un rost pozitiv, nici o ispravă... Sau este cineva între D-Voastră, onorați cetitori, care a găsit vre-un capital politic, vre-un program de acțiuni, sau un singur grăunte de cumintenie în pleava cea multă ce zi cu zi se vîntură de cătră cei din Sibiul? Imposibil!

Vedeți aşa stăm cu Sibiul de azi!

Si din aceste motive acel oraș nu mai este un centru al conducătorilor nostri. Din aceste pricini el nu mai este leagănul tuturor mișcărilor, nici isvorul din care să mai pornească riuri ca să se reverse peste câmpia românilor.

De aceea datorința noastră a tuturor este, ca să ne ferim cu tot din dindinsul de-a cădea și cei de prin alte orașe în păcatul distrugător, în care au căzut unii domni din Sibiul.

Să privim deaproape răul ce l-au causat neînțelegerile dintre ei asupra întregului nostru popor și să ne nisuumă nu-l comite și noi, ci cu toții din toată inima și cu suflet curat să lucrăm pentru-ca în mijlocul nostru să dominească pacea și bunătatea, aducându-ne totdeauna aminte de cuvintele poetului care zice:

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere
Unde-s doi puterea crește
Si dușmanul nu sporește
și că numai

in unire este și tărie!

timpă vreodată și când povesteste începe în totdeauna:

„A fost odată ca nici odată, că dacă n-ar fi (fost) nu s-ar povesti“, voind să arate prin aceasta, că spusele sale sunt demne de tot crezământul.

Ce îi pasă lui dacă n'a fost și n'a putut fi aşa, când îți spune „că dacă n-ar fi (fost) nu s-ar povesti“, când e atât de frumos să se auză pe sine povestind vrednicia tării seamă și viteazului său, pe care îl plimbă peste tot pămîntul după glasul destinului...

Să ce-i pasă, dacă cele-ce povestesc sunt prea mari pentru a putea să sevârșe de ființă omenească, când își are voinicul călare pe cal nezdravă, și-i pune în mână paloș tăios!

Povestile Românilui au un „nu știu-ce“ și un „nu știu cum“, au un farmec pe care-l vom fi simțit fiecare în nopțile lungi și geroase de iarnă, ear' cea mai mare parte din aceste basme, au un netăgăduit fond moral, care servește pe largă desvoltarea fantasiei și imhogătirea limbii, la cultivarea sentimentului religios.

Totuși, și aci trebuie să ne folosim de invățătură St. Vasile: „...luând ceea-ce este de folos, să știi ce trebuie a trece cu vederea!“

Gr. Patrăscu.

Din Bucovina.

Prigonirea preoților

Văzând bar. Bourguignon, că n'a putut impiedica preoțimă română dela participarea marei întruniri, s'a apucat acum să tragă în cercetare disciplinară pe toți acei preoți, cari au luat parte la ea.

Eată, pe scurt, ce scrie »Patria« din Cernăuți despre acestea prigoniri.

Sesprezece preoți români din decanatul Câmpulungului, geniu semnatorilor protestului din 31 Aug. au fost sustrași prin ore întregi unor interogatori severe în cestiunea acestui protest.

Majoritatea preoțimii din decanatul Gura-Homorului a primit deasemenea citațiuni — dar imbolnavindu-se (?) unul din d-nii comisari, s'au amânat cercetările disciplinare. Pe astăzi era să se prezinte pă. din Dragoști în Gura-Homorului, ca să de seamă nu numai pentru semnarea protestului decanatului său, ci și pentru niște »pretensiuni« (?) încorecate de bani. Sate întregi au fost citate ca martori și, amânându-se, cercetarea, au fost sătenii în miezul nopții treziți, ca să li-se spună, că cercetarea s'a amânat.

Este deci clar că lumina zilei, că cercetarea n'a fost îndreptată numai față de singuraci preoți, ci față de întreaga noastră preoțime, și dacă cercetările s'au întrerupt este să ascrive aceasta intervenirii cercurilor conducătoare vieneze.

In ședință din 16 n. l. c. au înaintat deputații nostri o interpelație energetică parlamentului în cestiunea acestor persecuții.

Vedem deci că lupta noastră se poartă sistematic și cu energie și acum mai mult ca ori și când se impune consolidarea tuturor puterilor noastre pentru a rupe capul sistemului actual.

Purtarea preoțimii noastre ne este garanță cea mai sigură, că victoria va fi pe partea noastră.

Eată d. e. ce a răspuns părintele Dimitrovici consilierului Fekete, la finea interogatorului ce i-s-a făcut:

— Este într'adèvăr pornită contra mea cercetarea disciplinară, sau este aceasta numai un simplu interogator?

La ce Fekete a răspuns:

— Eu doară V'am spus îndată la început, ear' urmările aveți să le ascriși numai Dniilor voastre înșivé.

Atunci dl Dimitrovici a zis:

— Da, aceste le voi suporta eu singur, însă în convingerea, că am voit să aduc asigurarea loialității mele și a nestrănumitării fidelității la treptele prea înaltului tron!

Ear' dl preot Popșor, indignat că tricolorul nostru este batjocorit, a zis:

— Când moșul meu jurase sub steagul tricolor cu alti 40.000 la Blaj credință Imperatului, și când moșul meu luptând sub acest steag a murit în anul 48 pe câmpie în luptă contra Ungurilor rezervători, atunci era acest steag bun și stimat, dar' acum e huiduit de toți.

Ziua întreagă de Vineri era hotărâtă pentru cercetarea în contra părintelui Procopovici. Pentru aceea s'au chemat și toți tărani, cu cari a luat dl Adelsberger protocol. Tărani

în număr foarte considerabil din Lucacești, Măzănești, Dragoești și Tolova (care ar tot de a face cu arăndările nenorocite de la fondul religionar) au căpătat Vineri în 17 n. l. c. soroace.

Deodată pe la miezul nopții satele aceste au fost alarmate de strigăte și nemaipomenite lătrări de căni. Ce să vezi? Dela Homor au venit hamali și alți indivizi să aducă revocări pentru tărani.

Acestia, natural, nu puteau să știe, unde ocupa unul sau altul, trezeau deci oamenii din somn spre a-i întreba; aceștia erau, treziți din somnul lor, huiu și-i ocăreau indignații. Căni satului lătrau în mod împăimător, oamenii nu știau ce să intenționeze, umbra ca nebunii, întrebând în dreapta și în stânga, că ce poartă a dat peste sat. Unii gândea, că poate hojii au intrat în sat.

Hamali de altă parte consternați de scandal provocat nu știau incotro. O batjocură și comedie cumplită cum nu se mai poate!

Predarea revocărilor la tărani a ținut până dimineață, mai ales în Lucacești, unde erau cei mai mulți; peste 60 au primit citațiuni. Vineri dimineață își istorisau tărani în griji puri minunății despre miracolele din noaptea trecută. La unii gospodari s'au rupt căni și erau să mânânce pe sérmanii hamali, cari se apărău cu băte rupte din gardurile oamenilor, alții au intrat în harță cu gospodarii, treziți din somn și a. m. d. Oamenii susțin, că așa ceva n'au mai pomenit de mult. Bar. Bourguignon poate fi mândru de isprăvile sale!

Fiascul lui Bourguignon.

Așadar la încheierea foii, că guvernul central din Viena a sistat telegrafic cercetările disciplinare contra preoțimii. Aceasta s'a notificat, precum așadar, și consistorului.

Deputații Lupul, Dr. Turcan și Dr. G. Popovici au intervenit în cesta cercetărilor disciplinare, la care e supusă preoțimă noastră, la ministrii competenți. Persecutiunea se clăfăca ca un nou act de imprudență și arbitrajul a bar. Bourguignon. Preoții nostri pot fi liniștiți. Ei nu sunt culpabili și de aceea nu li-se poate face nimic. Dar' vai de acela prin care atâta zarvă a intrat în șeară.

Un pas înainte.

Primul pas pentru începerea activității Reuniunii economice din Orăștie s'a făcut Luni în 20 Nov. n., înțindu-se în acea zi prima ședință a comitetului.

Dr. I. Mihu, președintele Reuniunii arătând scopul acestei prime ședințe, a propus ca deocamdată să se stabilească un program de lucrare mai marginit. Să se facă în primul rînd tot ce se află că ar fi mai grabnic și mai de lipsă pentru popor.

Astfel s'a statorit apoi, că activitatea Reuniunii să se înceapă cu prelegerile economice printre popor.

Tot dl Dr. Mihu roagă după aceasta pe cei prezenti, ca să se insinue fiecare de bună-

voie cu ceea-ce dorește a se produce naivitatea poporului. Așa dl Ioan Mihail a promis că va îndemna poporul la cultivarea trifoiului; dl C. Baicu va ține prelegeri despre legumărit și pomărit; dl D. David despre viierit; dl I. Fleșeriu despre pomărit și stupărit; dl N. Mihailă despre cultivarea și nobilitarea vitelor; dl N. Andreiu despre îngrijirea și păstrarea bucătelor și dl I. Moța despre însemnatatea tovarășilor agricole și a altor însoțitori.

Aceste prelegeri folosite se crede că se vor începe încă în decursul acestei ierni.

S'a hotărât mai departe, că încă în primăvara Reuniunea să procure pentru membrii ei semințe de tot felul, alții și diferite mașini agricole.

Pentru înscrierea de membrii noi se va redacta acum și un apel.

In scopul, ca Reuniunea să-și poată mai cu succes împlini datorința, s'a statorit că ea să-și înființeze și o foaie economică, care să apară sub auspiciile sale.

Sedintele lunare ale comitetului, conform statutelor, se vor ține în prima Sâmbătă a fiecărei luni.

CORESPONDENȚA

O dorință.

Vineri, 22 Nov. n. 1899.

Onorată Redacție!

După o vacanță de 9 luni, abia în ziua de 16 Nov. n. și-a căpătat comuna Vinerea pe notarul seu, în persoana lui Al. Herlea, fiul fostului notar din loc, întrunind majoritatea voturilor.

La apără și pentru omul neorientat, numele comunei Vinerea promite o mulțime de nădejdi și se crede că ea ar fi în toate fericită, deoarece numărul peste 2000 de suflete și e curat românească, iar zidurile locuitorilor sunt că se poate în stare bună; are un camp extins etc., tot atâta semne de fericire, dragoste, pace și bunățelegere între locuitori. Durere însă, că lucrurile nu stau tomai așa, ci cu mult mai rău, deoarece cele-țe se petrec aici, nu pot să înveselească pe nimeni, decat poate ca pe dușmanul, care se bucură de ura dintre frați.

La prima vedere lucrul se prezintă că și când Româniul i-ar fi dat ca unde nu are altceva de făcut, acolo să se certe și să se răsboiască chiar cu ai sei proprii și că și când spiritul de partidă și de clică trebuie să existe în sângele lui. Că acest spirit este adânc înrădăcinat între noi, și că ce urmări reale are, se poate vedea și din cele-țe se petrec în comuna noastră Vinerea.

Așa cred, că aici mai mult ca ori-și-unde, biserică, școală și avere comună, toate suferă de această boală imorală. Averea bisericii și în pericol de-a se perde cu totul, dacă se va mai continua pe calea apucată. Deși dis-

Sincerul.

PACEA LUMII

Răsboiul din Transvaal.

Stirile ce ne sosesc zilele acestea despre răsboi, sunt tot mai favorabile pentru Buri, încât să crede, că din acest răsboi, chiar și la urma urmelor, ei vor fi învingători.

Eată știrile despre decursul răsboiului:

Londra, 16 Nov. n. Burii toată ziua au bombardat orașul Ladysmith. Mai multe ziduri sunt în flacări. Pe un teren de luptă dela oraș spre meazăzi, o grupă de Buri au sălit pe trupele engleze să se retragă cu mari perderi.

Londra, 17 Nov. n. Trenul englez ce se ducea spre Estcourt a fost scos din șini de către Buri. Aproape toți Englezii, vre-o

Modista.

Nuvelă.

E aproape un an de zile de când banca să pustie sub copacul bătrân din alei. Aici se întâlniau odinioară două suflete și stăteau ore întregi îmbătați de tainele iubirii, mărturisindu-și gândurile.

Unde este acel tinere cu chip serios, meditativ, cu zimbetul ademenitor, cu ochii blâzni și vîi ce exprimau inteligența omului de studiu!

Unde este fetița drăgălașe, sglobie, cu mișcări nervoase ce trăduau nerăbdarea, cu privirea la cărarea ce vine în largi cotitură spre bancă, unde în fiecare dimineață și în fiecare seară se repetă aceeași scenă de dragoste...

O, soarte schimbătoare și nestatornică! La fiecare pas desmiști visurile fericirii.

Prin întunecimea nopții vîntul aleargă vînd monoton și trist. Sus în clopotniță împă sinistru și răgușit un glas de cucuvae. O voce stridentă se sparge din când în când enervând auzul.

Ce impresii fioroase pentru sufletul încă neadormit, pentru gândurile ce tremură de emoțiile stîrnite de amintire, în preajma păstiei vieții! Ti-se pare că se sbate prin vîndură vîndură nemăngăiată...

— Eleno, Eleno, auzi ceva? De un ceas

și mai bine ascult un glas neînțeles. Nu mă îndurăm să te scol; dormeai prea bine. Asciu și tu... Așa e? E la ușă. S'aprende lampă și să vedem ce e.

Ușa se deschide încet. La razele lampei se lămurește din întuneric un copil de fașă, abea de căte-va ceasuri venit pe lume. Eată! că nu mai scântește și obrajii lui năpădiți de lacrimi încep a suride cald exprimând bucurie...

— Sărmanul ce drăguț e. Cine știe al cui e? E fată... Ce mamă tirană și plină de păcat!

Să-l culcăm. Nu plâng puiul mamii.

Ce mirat se uită la mine. Par că un instinct îi șoptește că cei ce-l măngăie sunt străini.

Uite cum mișcă buzele; par că se încarcă a îngâna cuvântul: măină.

Lampa se stinge. Copilul, speriat de întuneric începe a scânci.

— Nani, nani pușor!

Sunt trei zile de când zădănic se caută mama copilului lăpădat.

— Nicule, par că mi-e milă să-l dau primăriei. Se declară că-l creștem noi. Am să-l îngrijesc ca o adevărată mămă. Ah, nu-l dau, e prea drăguț copilă... Mi-e milă...

După un an de zile apare ființa pe care, întunericul nopții ne-a oprit a o cunoaște

în momentele când a avut rodul dragostei sale la pragul aceluia, care de atâta ori i-a strins mâna jurându-i credință eternă odioioară...

Eat-o! În haine cernite. Esteriorul neglijat, față posomorită, pe care durerile trecutului au îngălbénit-o ca ceară, ochii trăși ce reflectă jalea gândurilor obosite de zadarnica căutare a unei nădejdi, a unei măngăeri, toate, toate spun povestea tristă a unei vieți căzute.

Să oprim în față unei porți închise. Prințul creșătură străbate cu privirea în curte.

Vede o copilă încercându-se a umbla în picioare... Părinții urmăresc cu bucurie fiecare mișcare a ei.

Ce contrast! În curte inimile rîd, gândurile plutesc netulburate de griji în sfera viselor de fericire; afară lângă poartă un suflet obosit de viață ar vrea să se smulgă din furtona gândurilor, dar nu poate. Se uită fix la mișcările copilei. Tremură de groaza amintirilor. Gândirea ei devine din ce în ce mai confusă. I-se pare orbită de întuneric. Puterile o lasă. Caută sprijin. Ar vrea să înalțe cără cer un strigăt, un blâstêm ce-i trămentă sufletul și ii e groază a-l rosti.

Involuntar, ridică mâna spre a deschide poarta, dar un gând o oprește, voința răpită de emoția momentului șovăește... Se retrage, își șterge lacrimile și pleacă. E mama copilăi.

pune de vre-o 3000 fl., ea tot nu poate dispune de ei, căci dacă are vre-o lipsă de banii, e silită să împrumute. Așa și cu biroul dela pămenturile bisericii, le stă oamenilor în voie a le plăti.

Nu mai puțin rău stau afacerile școalei. Deși școala pretinde reparaturi, nu le poartă nimenei de grije. Copiii de școală cercetează școala după placul părintilor lor. Așa că dacă au numai puțin de lucru, atunci îi rețin dela școala.

Ce privește avereia în bani a comunei politice, suntem într'un adevărat chaos. Însă reprezentanța comunală nu e în stare să spune că e averea ei. Se vorbește de o sumă de 18.000 fl. împrăștiat pe la particulari, dar se vorbește, fără a se încerca cu dinadinsul, că nu se mai pot încasa, cu toate că după acei bani se plătesc și darea corăspunzătoare. Positiv se știe însă aceea, că comuna e datăre cu vre-o 12.000 fl.

Apoi nu mai puțin rău stă și cu regula căilor de hotar, din care causă oamenii încă sufer pagube. Unele în vite, altele în cară, și ear' altele în pămenturi, căci se fac căi atât peste cele sămănețe că și peste cele nesămănețe.

170, cari s'au aflat în el, au fost omorâți Numărul prisonerilor englezi în Pretoria e de 1338.

Londra, 18 Nov. n. In Africa-sudică au sosit săptămâna din urmă 19.778 ostași englezi. Dintre acestia 9063 au fost duși la Durban.

Capstadt, 19 Nov. n. Africanderii sunt gata să se răscoale contra domniei engleze, așteptând numai momentul potrivit, pentru a se alătura la frații lor de-un sânge, la Transvalieni.

Londra, 20 Nov. n. La Pietermaritzburg 10.000 de Buri așteaptă sosirea și atacarea trupelor auxiliare engleze, cari sunt conduse de generalul Buller.

Londra, 21 Nov. n. Pentru întărirea trupelor Burilor, în număr de 1300, cari au ocupat Colesbergul, au mai sosit încă 1500 Buri. Ei sunt bine aprovisionați. La Belmont ei sunt în număr de 1200.

Durban, 21 Nov. n. Burii au rupt firele de telegraf dela staționea Highlands, așa că acum a incetat ori-ce legătură telegrafică intre Highlands și Estcourt.

Durban, 22 Nov. n. Cetățeanul olandez Vermach este numit de jude al teritoriilor Hadpmakaar și Umsinga. Noul jude a provocat pe coloniștii nemți din Greitown că sau să se alieze la Buri, sau să părăsească teritorul.

Din România.

Luni în săptămâna aceasta, ziua Sf. Mihail și Gavril, ca în toți anii, așa și de astădată, s'a sărbătorit în București cu adevărată pompă de către studenții români, făcând o manifestație grandioasă la statuia marelui erou și domn Român, Mihai-Viteazul. Cu drapel în frunte studenții s'au dus la statuia nemuritorului erou și au depus o frumoasă coroană pe ea, iostind și mai multe discursuri. De aci s'au dus la bătrânlul luptător național V. A. Urechiă, unde studentul C. Brăescu a jinut o vorbire, la care dl Urechiă a mulțumit foarte multă. S'a făcut pelerinaj și la mormântul preotului Mihail Eminescu.

INTÂMPLĂRILE SĂPTĂMÂNEI

Mercuri în 22 Nov. n. a. c. s'a deschis la Blaj sinodul archiepiscopal. Intrarea în sală a I. P. S. Metropolitului Mihályi a fost primită cu insuflare strigătă de trăiescă. După rostirea cuvântului de deschidere protopopul Solomon din M-Ludoș a mulțumit Metropolitului pentru dragoste ce-o arată față de biserică și l-a asigurat că întreaga archiepiscopie gata aduce ori-ce jertfe pentru binele și mărire ei. După alegerea a 4 notari s'a purces la verificarea membrilor sinodali. S'au ales apoi 4 comisiuni, cu însarcinarea a studia agendele acestui sinod. I. P. S. Metropolitul a propus apoi ca să se expedeze din partea Sinodului o adresă omagială în l. latină P. S. S. Papa Leo al XIII-lea și una în l. română M. S. Impăratului. Cu acestea ședința I. s'a închis.

In orașele din Boemia, dar mai ales în Praga, s'au ținut zilele trecute mai multe intrări publice. La acestea au luat parte toți primarii și șefii autorităților districuale. S'a hotărât cu unanimitate, ca dela Anul-Nou încolo ori-ce ordin ar da puterea de stat, organele administrative să nu-l execute.

In ședința de Sâmbăta trecută a parlamentului a ajuns în discuție și chestia conguierii preoților confesiunilor necatolice, spre care scop anul acesta s'au luat în budget numai 500.000 fl. Ministrul a spus parlamentului că această sumă nu e îndestulatoare, și cere un nou credit de 100.000 fl.

Despre călătoria Impăratului Wilhelm II. al Germaniei în Anglia »Kölnische Zeitung« scrie următoarele: Politica germană este, ca ea în toate părțile să-și păstreze neutralitatea. Scopul ei este, ca să se mențină pacea europeană, până când interesele germane nu vor fi atacate. Aceasta este și întâia acestei călătorii. Ea nu va înmulți puterea engleză pe mare sau în Africa, și nici poziție contra Burilor nu va lăsa. Sunt unele cercuri conducițoare engleze, cărora nu le place această ținută a Germaniei, și ar voi ca să o silească și o schimba. Dar aceasta nu se va întâmpla.

NOUTĂȚI

DI V. A. Urechiă, după cum aflat, va face un cadou ministrului italian, dlui Baccelli. Cadoul va fi un obiect de artă în bronz, care reprezintă pe o frumoasă țărancă română îmbrățișând pe o frumoasă țărancă italiană. Spesele se vor acoperi prin colecte publice.

Pertractarea finală a procesului dlui Tit L. Albini în cauza fondului lui Iancu se va ține la Alba-Iulia în 30 Nov. n. a. c.

O nouă dare. Este știut, că până de la prezent pentru bolnavii săraci plăteau comunele aruncul de dare. Începând cu anul viitor, acest arunc il vor plăti toți contribuvenii de dare.

Castelul „Achileon“ al răposatei Imperiale Elisabeta, care a fost situat pe insula Corfu, a fost cumpărat de către un englez cu 1.000.000 fr.

Achitat. Dl Ioan Russu Sirianul, redactorul »Trib. Pop.«, a fost achitat de curtea cu jurați din Oradea-mare, în procesul de presă ce-i-a intentat de către dl Dim. Magdu, pentru vătămare de onoare.

Fantasia unei copile. Foile engleze scriu despre un rar cas cataleptic. În Manselton, s'a bolnăvit acum vreo 6 săptămâni o copilă de 10 ani. Ea a căzut într-o stare de apatie, care a fost uneori întreruptă de spasmuri. Medicul cu toată silința ce să-ai dat-o, nu i-a putut ajuta nimic. În timp de 5 săptămâni ca n-a beut decât apă, aşa că a slabit atât de mult, încât se părea că e numai un schelet. La începutul săptămânei a săsa, deschizându-și ochii, toate căte erau în jurul seu i-sau părat străine. După aceea închizându-i ochii, a ridicat un deget în sus, zicând că ea a fost în cer, și nu vorbea despre altceva, de către despre locul unde s'a aflat. Era la întrebările părinților ei răspundea, că ea ar dori să se reîntoarcă către la îngerii cei frumoși, cari sunt asa de fericiti și au o voce atât de dulce. Medicul, care se afla tocmai de față, auzind acestea a zis, că ea pentru aceea vorbește tot despre cer și îngerii, fiindcă doar părinții ei i-au spus multe despre acelea lucruri. Tatăl i-a spus însă că el tocmai nu i-a prea vorbit despre așa ceva. A doua-oară când s'a trezit din apatie, erași a povestit despre petrecerea ei în cer, zicând că acolo sus i-au spus, că trebuie să mai stee puțin timp la părinții, înainte de ce va fi luată pentru totdeauna. Medicul au puțină speranță că ea se va mai reînsănătoșa.

O femeie săracă naintea împăratului. Cu ocazia unei audiențelor din urmă în palatul din Bresta a produs mult hăz o femeie săracă, care s'a prezentat desculță naintea împăratului. Femeea e din Dobrogea, care neavând bani destui de drum, s'a dus cu trenul numai până la Solnoc, ear de-acolo a luat-o pe jos, având în spinare un pachet mare. Întrând în cancelaria cabinetului lui împăratului, care se numea Bojt, care numai de curând s'a căsătorit și s'a dus la Estergom pentru a căsători. Bani nu s'a aflat la dinsul, cu toate că femeea lui sustine că a luat cu sine 200 fl. și mai multe hărți de valoare.

Post de 48 de zile. Un paroch din New-York, anume Hughes Perry, pătimind de mari dureri de stomac, s'a hotărât că să nu mânânce nimic timp de 48 de zile. În primele zile ale postului s'a simțit deja mai bine, cu toate că puterea a început să scăde. În tot acel timp el n'a stat în pat, ci a făcut dese preumplări, bând numai apă goală. După 48 de zile, simțindu-se cu totul bine la stomac, a început erași a mâncă și puterile să cresc din nou, așa că acum este deplin sănătos.

Bătaie între Tigani. O caravană de vreo 30 Tigani, cari treceau pe la Nagy-Bobrocz, din unele neînțelegeri au ajuns la bătaie, rămânând pe câmpul de luptă 3 morți, 2 cu ochii scoși și mai mulți greu răniți.

Testimoniole de paupertate, cari până de la prezent, cu ori-și-ce ocazie, trebuiau să fie subscrise și de preot, afară de autoritate, de aci nainte, în urma unei ordinații ministeriale, vor avea aceeași valoare și dacă vor fi subscrise numai de autoritate, ca și când ar fi subscrise și de preot.

Scrisoare tristă. Poliția din Budapesta, a primit zilele trecute următoarea scrisoare: »Eu mă voi sinucide, fiindcă viața nu plătește nimic. Cadavrul îl veți afla sub podul dela drumul de fer și vă rog ca să-ți anotamisați și despre aceasta să îngăduiți și pe părinții mei, cari locuiesc în Györ. Numele meu e Kovács Antal, călă de croitor din Györ. E mai bună moartea decât viață. Vestimentele și orologiul să fie ale fratelui meu. D-zeu cu ei!« Poliția a început să căuta, dar încă nu l'a aflat.

Sinucidere în urma băstămului. Neguțătorul de vin Kende Lajos din Seghedin, în vîrstă de 25 ani, s'a sinucis. Causa sinuciderii n'a știut-o nimeni. O zi după sinuciderea lui, fratele seu a primit însă dela el o scrisoare, pusă la postă înainte de sinucidere. În scrisoare nenorocitul, care se vede că a fost puțin smintit la creeri, și-a descris astfel cauza sinuciderii: »Nu te miră de fapta mea. Astă-

a să a trebuit să se petreacă. Un lucru particular s'a întâmplat cu mine, e cam de mult de-atunci, dar îmi este încă viu în memorie și din vîrstă copilăriei mă tot persecută. Cu o ocazie, când am fost încă școlar, m'am preumplat pe malul lacului, cu încă 3 colegi, fumând țigarete. Deodată vin doi dni bătrâni cari ne-au înfruntat pentru că fumam. Noi mănuindu-ne, am început să ne bate joc de ei și a-i înjură, la ce unul dintre ei a zis: »Acestia zău că încă nu vor imbecili și nici nu vor mori moarte naturală. Si băstămul lui s'a înălțat, căci de-atunci toți 3 colegii mei s'a sinucis (aci le înșiră apoi numele), eu am rămas pe urmă. Băstămul m'a ajuns acum și pe mine: o putere căreia nu mă pot opune, îmi dă în mâna arma ucigașoare. Cetind scrisoarea, fratele meu și-a adus aminte, că nenorocitul adeseori i-a povestit despre acel băstămul. *

Diplome maramureșene din secolul XIV și XV. va fi titlul unei broșuri ce va apărea anul viitor, edată de dl Dr. Ioan Mihályi din M-Sighet. Broșura va cuprinde 350 documente istorice din anii 1300—1500 privitoare la comitatul Maramureș. Diplomele se vor publica în două ediții, una cu extrasul și adnotatiunile în limba română, alta în cea maghiară, formând laolaltă un volum de 40—50 de tipări octav mare. Prețul unei broșuri legate 5 fl. (în piele 6 fl.) Cei ce doresc să abone, sunt rugați să trimite banii la dl Dr. Ioan Mihályi.

Furt de dinamită. Dela magazinul de dinamită a căilor ferate din Domani s'a furat 55 klg. de dinamită. Acest furt a pus în urmă pe toți locuitorii acelei comune, căci magazinul totdeauna este și ziua și noaptea strănic păzit. Gendarmeria, care s'a pus în urmărire hoților, nu i-a putut încă aflat.

Nenorocire. Dl Emil Romoșan, scriitor în cancelaria lui adv. Körösy din Hațeg, fiul lui Basiliu Romoșan din Orăștie, mergeând dela Puț spre Hațeg pe ridicătură dintră sine, a lunecat și și-a rupt piciorul.

In cimitirul din Esztergom s'a dat peste cadavrul unui om, care după purtarea vestimentelor se vedea că a fost din o familie bună și avută. Timpul dreaptă și străpuns de un glont. Lângă el nu se afla nici o armă. De aci se deduce că el a fost omorât de altii. Din cercetările făcute de poliție s'a constatat, că el se numea Jelenic Arthur, comerciant din Bojt, care numai de curând s'a căsătorit și s'a dus la Estergom pentru a căsători. Bani nu s'a aflat la dinsul, cu toate că femeea lui sustine că a luat cu sine 200 fl. și mai multe hărți de valoare.

Post de 48 de zile. Un paroch din New-York, anume Hughes Perry, pătimind de mari dureri de stomac, s'a hotărât că să nu mânânce nimic timp de 48 de zile. În primele zile ale postului s'a simțit deja mai bine, cu toate că puterea a început să scăde. În tot acel timp el n'a stat în pat, ci a făcut dese preumplări, bând numai apă goală. După 48 de zile, simțindu-se cu totul bine la stomac, a început erași a mâncă și puterile să cresc din nou, așa că acum este deplin sănătos.

Bătaie între Tigani. O caravană de vreo 30 Tigani, cari treceau pe la Nagy-Bobrocz, din unele neînțelegeri au ajuns la bătaie, rămânând pe câmpul de luptă 3 morți, 2 cu ochii scoși și mai mulți greu răniți.

Un pas cărpit. Judele Stefan Mihócz din Kővesd, ducându-se la tîrg în Oedenburg, a intrat într'un birt, unde s'a așezat la o masă cu un anumit Polgar. Acesta făcea mereu la glume asupra judeului, care după ce s'a cam cherchelit, a început să devină tot mai infuriat, până ce deodată se repede la Polgár și-i mușcă nasul rupendu-l în două. În urma aceasta îndată a fost arestat. Dar Polgár s'a dus la poliție și acolo a spus că să-l sloboadă, deoarece căruia demult a fost numai așa cărpiți și deci a trebuit să se rupă dacă l'a prins de el. Astfel judele a fost pus pe picior liber. Dar ducându-se spre casă, l'a ajuns o altă nenorocire. Pe drum s'a întâlnit anume cu un fețor, pe care în băția lui, fără de nici o vină, l'a jungăiat cu un cuțit. Acum se aflat de nou în închisoare.

Atentat asupra unui executor. Din Lugos se scrie, că asupra executorului Mihail Grifaton, care s'a dus în Sfântul, comună aproape de Lugos, s'a încercat un atentat. Afăndu-se executorul seara la cină în casele preotului de-acolo, deodată s'a trezit cu câteva pușcării prin fereastră. Cei din casă au ieșit îndată afară și au slobozit și două focuri de revolver asupra a două umbre ce se vedea prin întuneric, dar fără rezultat. Până de la prezent săptămiorii nu s'a putut afla. Se crede însă că ei sunt locuitori din acea comună, și sunt infuriați asupra executorului, fiindcă

aceea s'a dus să încasseze suma de 20.000 fl. cu care restă comuna pentru dare.

Rupere de nori. Partea sudică a Athenei, capitala Greciei, în urma unei ruperi de nori, a fost inundată, surpăndu-se mai multe case și încăndu-se și cățiva oameni.

Omor. În Palkowitz a fost găsit într-o stradă cadavrul unui om de 59 ani, Karl Wolny. Făcându-se cercetare s'a constatat că el a fost omorât de însăși femeea sa, care imediat a și fost arestată.

Încercare de fugă. În trenul ce mergea Lunii spre Znaim s'a aflat și un deținut, care văzând că se apropie de locul unde trebuia să se coboare, a sărit afară din cupeu și a luat-o la fugă. Gendarmul, care îl însoțea a sărit îndată după el, dar a picat atât de rău, încât și-a rupt un picior. Fugării însă tot a fost prinși de un lucrător al căii ferate.

Urmările unei glume. Servitorul Michail Szecsödy din Rab descărcă zilele trecute niște bucate cu un prieten al seu. Acestea voind să facă o glumă cu Szecsödy, când el se pleca jos pentru a ridica un sac, prietenul seu sloboză pe spatele acestuia un alt sac plin cu bucate, care îndată il turtă la pămînt, strivindu-i pieptul. Acum se află în spital cu puțină speranță de-a mai scăpa.

Cutremur de pămînt. În districtul Aidin, Asia-mică, în urma unui puternic cutremur de pămînt, s'a surpat 6000 de case, au murit 300 de oameni, iar 400 au fost greu răniți.

Despre o statistică vrednică de notă ia notiță foaia »Medicinal Zeitung«. Dl Alfred Arkas a constatat, că omul în decurs de 12 luni rostește 11,800.000 cuvinte și împărtește 1200 stringeri de mână. În aceste 12 luni el își ridică pleoapele de 94,600.000 de ori. Ear dl P. W. Everett a constatat, că viața unui om de 70 ani, este astfel compusă: el doarme 24 ani și 9 1/2 luni, se recrează în 11 ani și 8 luni, se nutrește în 5 ani și 10 luni, face mișcări în 5 ani și 10 luni și se îmbrăcă în 2 ani și o lună. Ca timp pierdut el socotește 1 an și 5 luni.

FEL DE FEL

Dobândă Jidanului. — Dragă Auchile! Am gădit iu și Sarah al mio și chimpărăm un iape alb și un chârte se mergem cu marfi la tîrg. Si am sîchit iu și Dimnaei se rugăm pe Dimita și împrumut la noi 500 lei.

— Bine, iu da la voi.

— Merși Auchile, dar ce dobândă ne ceri?

— O se dați 9 la sută.

Din public.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțunea nu primește răspunderea.

Mulțumită publică.

Petrecerea de dans împreunată cu concert, ce s'a aranjat la 18/30 Iulie a. c. în Ilia-mureșană cu ocazia adunării despărțimentului VIII. al »Astrei« a avut un succes peste așteptare. La acest strălucit succes, mai ales în partea lui morală, au contribuit foarte mult binevoitorul concurs al bravului și simpaticului domn G. Sorban, conservatorist în Viena și al zeloașei tinerimi studioase române din Dobra și jur, care au atras mulțime mare de public, inteligență și popor din loc și jur, care numai rareori poate vedea petreceri adevărat românești.

Din prețul de intrare s'a încassat frumoasa sumă de 103 fl. 40 cr. La aceasta au suprasolvit domnii: Sorban István, notar 3 fl., Avram P. Păcurar, protopresbiter, Dimitrie Lăcătus, notar și Ioan Crișan câte 1 fl. 20 cr., Dr. Atlász Eduard, medic, Hesz Imre, mag. post., Florian Budui, comerciant, Simeon Dragomir, notar, Grim Eduard, comerciant, Sztojka Gábor, comerciant câte 1 fl., Vildt Iosef, jude reg. și Georgiu Popoviciu, paroch în Leșnic câte 70 de cr., Alexandru Moldovan jun., of. de bancă și Klein Mór câte 50 cr., Szigethi Gyula, preot rom-cat., Höhn Károly, pretor, Georgie Stoicoviciu cancelist, Ioan Onea, subnotar, Ioan Olariu, subnot., Orbán István, inginer, N. Comloși, d-șoara Aurelia Comloși, Sztojka Lajos, Emilian Cătană, Herskovits Lajos, Káfká Márkus, Vajda Béla, vig. fin. și Károly Sándor, vig. fin. câte 20 cr., d-șoara Szvoboda M. 10 cr.

Prin oferte benevoile au contribuit domnii: Goró Ede, protopretor, d-na vđd. Barcsay Abráh., Simon Gábor, jude reg. pens., Franka Lajos, proprietar și parochul Teodosiu Popa

câte 1 fl., iar Petru Moisin, proprietar în Hunedoara 2 fl., Reisner Mór, comerciant 1 fl. 50 cr., Ribiczei Iosef, proprietar și Serester Robert câte 1 fl.

Peste tot au incurz dară 131 fl. 80 cr., din care substrăgându-se spesele de 115 fl. 18 cr., rămâne un venit curat de 16 fl. 62 cr., care sumă s'a transpus la cassa bisericii gr.-or. din loc în favorul căreia s'a fost destinat.

Pentru binevoitorul ajutor moral și material primească toți marinimoșii contribuitorii precum și membrii din comitetul aranjator și pe calea aceasta expresiunea celei mai călduroase mulțumite.

Ilia, în Octombrie 1899.

Un membru din comitet.

Bibliografie.

In institutul de arte grafice și editură »Minerva« Filip, Moroianu, Popovici și Tălașescu, București, str. Regală Nr. 6, a apărut „Călindarul Minervii“ pe anul 1900. Cuprinde pe lângă partea calendaristică și o frumoasă și bogată literatură cu mai multe ilustrații. Hartie fină și tipar curat.

Au apărut: Protocoalele „Congreselor extraordinare“ naționale bisericești ale metropoliei Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania, convocate la Sibiu pe 29 Decembrie 1898 pentru alegerea de metropolit și pe 28 Maiu n. 1899 pentru întregirea venitului preoțesc. Editura Metropoliei. Sibiu, tiparul tipografiei archidiecesane.

„Călindarul Poporului“ pe anul 1900 a apărut la »Tipografia«, societate pe acții în Sibiu. Ca în toți anii, așa și de astădată, călindarul acesta are un cuprins bogat și e scris într-un stil poporat.

Redactor responsabil: Petru P. Barițiu

Ich mache hiermit höflichst bekannt, dass in meiner Villa **schöne Möbel** zu verkaufen sind.

Pauline v. Kopetzky.

Aduc la cunoștința on. public, că în vila mea din Orăștie sunt mai multe **mobile frumoase** de vândut.

(614) 2-3 Paulina de Kopetzky.

Moartea cloțanilor!

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. (609) 5-5

Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din **Orăștie**.

Reuma-Geist

se numește

un fel de medicament, care la expoziția higienică ținută la anul 1895 în Cairo și la 1896 în Londra, a fost distins cu **medalie de onoare** și cu **medalie de aur**. Acest medicament a fost aprobat de cei mai distinși medici și se întrebunează în cele mai mari spitale. El are o influență repede asupra orice părți a corpului, și anume contra **reumatismului, nervosității, podagrei, șiasă și astmă**.

Influența lui în unele cazuri este așa de extraordinară, că și la boala mai învechită, dacă se întrebunează și numai odată, înceată ori-ce durere.

Durere de dinte și de cap

înceată în 5 minute!

Prețul unei sticle, cu îndrumările de lipsă, este **1 coroană, calitate mai**

tare 2 coroane 40 fileri.

Deposit principal în Budapest, la farmacia d-lui **Iosif Török**, Király-utca 12, și la dl Dr. A. Egger, Váczik-körút 17, precum și în toate celelalte farmacii din capitală și provincie, și la producătorul

WIDDER GYULA

farmacist.

Sátoralja-Ujhely.

Comande din provincie se efectuează (603) cu acurateță. 6-10

Deposit în Orăștie la dl Josef Graffius, în Sibiu la I. C. Molnár, Heinrich Gottlieb și E. Rumler, în Szász-Sebes la Ludwig Binder și W. Lederbilger.

400 de ferii de vinars de prune

se află de vânzare la **Iosif Bogdan**, preot în **Mada**, p. u. **Algyógy**. (618) Vinarsul e curat și fabricație română. La cerere se trimite mustă gratis. 1-2

„Minerva“ inst. tipografic, societate pe acții în Orăștie

și broșuri, placante, bilete de logodnă și cununie, carte și epistole, couverte în toată mărimea, note, circulare și preț-curențuri, bilete de vizită, după plac și cerere, registre și imprimante pentru toate speciile de serviciuri, bilanțuri, compturi, adrese și anunțuri. Tipărituri de tot felul pentru băncile românești. Asigurăm totodată pe cei ce binevoiesc a ne onora cu comandele lor, că pe lângă promptitudine și acurateță, ne vom nisia ca lucrările săvîrșite în această tipografie, să fie lipsite și de erorile de tipar.

Prețuri foarte moderate!

Comande din afara se efectuează repede!